

Spano en Unilin ageren samen tegen de dreiging en de subsidiepolitiek om hout als energiebron te promoten

“We zijn concurrenten maar willen collectief actie ondernemen”

“Door de Europese, nationale en regionale subsidiepolitiek voor groene elektriciteit en groene warmte dreigt hout meer als energiebron te worden gebruikt dan als hernieuwbare en duurzame grondstof”, zegt Guy Van Steertegem van Fedustria, de federatie voor de Belgische textiel-, hout- en meubelindustrie. “Het kan onmogelijk de bedoeling zijn dat subsidies om energie te produceren door biomassa te verbranden, de houtindustrie in zijn totaliteit bedreigen.” Dirk Vandenberghen van Unilin en Wim Seynaeve van Spano mogen dan wel concurrenten zijn, hier ondernemen ze collectief actie.

De toestand nu

“Op dit ogenblik verbruiken wij in België zo’n 7 miljoen ton droog hout per jaar”, geeft Guy Van Steertegem van Fedustria uitleg. “60% daarvan gaat naar de industrie: naar platenfabrieken voor spaanplaten, MDF, OSB, multiplex, naar zagerijen en papierfabrieken. De rest, goed voor 2,8 miljoen ton, wordt nu al als energiebron gebruikt, als brandhout of als houtpellets voor elektriciteits- en warmteproductie. Het lobbiële evenwicht tussen het verbruik en het aanbod van hout dreigt verder te worden verstoord als we de plannen van de regionale overheden samentellen. Deze zouden uitkomen op een totaal verbruik van 16 miljoen ton droog hout tegen 2020, waarvan nog nauwelijks 25% naar de industrie zou gaan en 75% naar de energiesector. Waar gaan we die 16 miljoen ton hout vinden? Hoe sterk zullen de prijzen stijgen door die veel grotere vraag? En waarom zet de overheid systemen op om het verbranden van hout als biomassa te ondersteunen en niet om hout te gebruiken als duurzame grondstof in de bouw, de meubelsector en als transportverpakking? Vandaar onze grote ongerustheid. Deze week moet de regering haar plan over hernieuwbare energie indienen. Zal dat

de ‘nieuwe Bijbel’ worden, waar alle logica moet voor wijken? Wat als het nieuwe decreet rond groene warmte de verbranding van biomassa, hout dus, ondersteunt? Nu het nog kan, willen wij deze problematiek op de politieke agenda krijgen.”

20-20-20 en biomassa

In de ‘Europese richtlijn betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt’ wordt de volgende definitie voor biomassa gehanteerd: ‘De biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval’. Biomassa is vooral een begrip geworden omdat er ‘groene energie’ mee kan worden opgewekt. Europa heeft zichzelf de 20-20-20-doelstelling opgelegd. Het wil 20% besparen op het energieverbruik, 20% minder CO₂ uitstoten en 20% van de energieproductie uit hernieuwbare bronnen leveren. Zon en wind zijn echter onzekere factoren, de verbranding van biomassa is dat niet. Dus bestaat het gevaar dat de meeste Europese landen de verbranding van hout gaan gebruiken om aan het vooropgestelde percentage hernieuwbare energie te komen.

Eerst recycleren daarna verbranden

“Laat ons duidelijk stellen dat de sector niet tegen het verbranden van hout is, als het tenminste niet meer te recycleren valt”, pikt Dirk Vandenberghen, president Boards en Decor bij Unilin, in. “Maar als men een subsidiepolitiek voert om hout als energiebron te promoten dan kan dat de markt grondig verstoren. De energiesector zal dan meer kunnen betalen dan de houtverwerking en de prijzen van hout als grondstof en van hout als ener-

giebron zullen naar elkaar convergeren. Op dit ogenblik bestaan er bijvoorbeeld verschillende soorten afvalhout, A-hout voor recyclage tot houten plaatmateriaal en B-hout dat enkel voor energetische toepassingen in aanmerking komt. Uiteraard zou de prijs voor A-hout, dat kan worden gerecycled, per definitie hoger moeten zijn dan deze voor B-hout. Subsidies doen het prijsverschil echter nu al verschrompelen. Waarom zou iemand dan het resthout nog scheiden, reinigen en hergebruiken als het evenveel opbrengt om het ongescheiden te verkopen als ‘groene brandstof’? Meer en meer dreigen houtresten, nu onze grondstof, dus ongesorteerd naar de energiesector te gaan.”

“De energiepolitiek van Europa is niet neutraal”, zegt Wim Seynaeve, sales en marketing director van Spanogroup. “We dreigen met onze industrie de factuur te moeten betalen. Het is een goed bedoelde politiek van de overheid om de klimaatverandering aan te pakken maar er treden duidelijk bijwerkingen op. Je kan de situatie een beetje vergelijken met alle maatregelen die genomen werden om de productie van biodiesel te stimuleren. Plots bleek deze politiek nefast voor onze voedselbevoorrading in de toekomst.”

Hout en CO₂

“Het verbranden van hout in een vroeg stadium is trouwens niet goed voor de CO₂-uitstoot”, argumenteert Dirk verder. “Het gecombineerde effect van CO₂-opslag (900 kg per m² hout) en substitutie van andere materialen zoals beton of staal (1.100 kg per m³) is 2 ton CO₂ per m³ hout. Die CO₂ blijft in houten producten zolang je ze niet verbrandt. Hoe vroeger je dat hout gaat verbranden, hoe sneller de CO₂ dus weer in de atmosfeer komt, wat een kwajik neveneffect veroorzaakt.”

“In tegenspraak met de ladder van Lansink”, gaat Wim verder. “Die standaard op het gebied van afvalbeheer

zegt dat pre
het verbranc
verbranding
andere alter
trouwens oo
we hout dat
tricititeit en w

Geen all

“Biomassa is
vandaag nie
schetst Guy
termijn geer
Volgens de
de Fao, de w
zou Europa r
contingenter
een beroep c
dat duurzam

“We hebben
voor de wer
hout als gro
je hout in de
ook de toege
dus in de eer
later in zijn s
diepolitiek k

Dirk Vanden
maar er tre

20-10-08
-WVD

WGS

zegt dat preventie en hergebruik voorrang hebben op het verbranden. Je mag met andere woorden maar tot verbranding van hout overgaan als je met dat hout geen andere alternatieven meer hebt. Dat doen we bij Spano trouwens ook. We hebben zelf een energieproject waarbij we hout dat niet meer herbruikbaar is omzetten in elektriciteit en warmte."

Geen alternatieven

"Biomassa is een ruim begrip, maar in de praktijk is het op vandaag niet veel meer dan een codewoord voor hout", schetst Guy nog eens het gevaar. "En wij zien op korte termijn geen alternatieven opduiken, wel integendeel. Volgens de berekeningen van de Verenigde Naties en de Fao, de wereldorganisatie voor voedsel en landbouw, zou Europa massaal hout moeten importeren uit andere continenten. Tot nu toe deed onze platensector alleen een beroep op hout uit een straal van 500 kilometer. Is dat duurzame ontwikkeling?"

"We hebben het inderdaad nog niet over de gevolgen voor de werkgelegenheid gehad", zegt Dirk. "Een ton hout als grondstof levert 25 maal meer werk op dan als je hout in de energiesector aanwendt. Bovendien mag je ook de toegevoegde waarde maal tien doen. Hout moet dus in de eerste plaats als grondstof worden gezien, pas later in zijn stadium van end of life als energie. De subsidiepolitiek kan die volgorde verstoren."

Hout als grondstof voor de toekomst

"We willen expliciet benadrukken dat de sector niet alleen een negatief signaal wil geven", zegt Wim. "Hout heeft als grondstof in vergelijking met staal, baksteen, ijzer of beton heel wat meer troeven om te voldoen aan de maatschappelijke doelstellingen om de CO₂-emissies terug te dringen. Zo bepalen bijvoorbeeld vandaag de dag houten producten en houten platen de norm op het vlak van thermische isolatie en luchtdichtheid in de bouw. Door de toepassing van hout verminderen we de toekomstige verwarmingsfactuur en vermijden we bijgevolg de uitstoot van CO₂. Het stijgende succes van laag energie en passieve woningen op basis van hout zijn toch het beste bewijs? Als industrie denken we dus duidelijk ook aan een duurzame toekomst voor onze samenleving."

"Ik ben ervan overtuigd dat men op termijn zal kiezen voor hout als grondstof maar intussen kan er met de subsidiestroom voor hout als brandstof wel onherstelbare schade aan de sector worden toegebracht", waarschuwt Guy. "De gevraagde hoeveelheid hout is in Europa gewoon niet beschikbaar. Als Europa covallier secul gaat spelen dan gaan onze bedrijven hun hout moeten zoeken en verwerken in Azië, Rusland en Latijns-Amerika. Wat zal dan overblijven van de Europese houtverwerkende industrie?"

Unilin en Spano

Unilin en Spano komen op het vlak van productie van gemelamineerde platen en hout- en spaanplaten in elkaars voorwater maar ze gaan duidelijk samen de strijd aan tegen een nefaste subsidiepolitiek. "In vergelijking met 2008 is de kostprijs van ons hout met 50% gestegen", zegt Dirk van Unilin. "Het prijsverschil tussen A en B hout dreigt te verdwijnen en subsidies voor de energiesector geeft hen een belangrijke sponsoring tegenover de houtverwerkende nijverheid."

"Ook bij Spano treffen we een gelijkaardige problematiek aan. Let wel, het gaat nog niet over een acuut probleem maar we willen via onze actie een duidelijk signaal geven, zowel naar Europa, België als naar Vlaanderen", besluit Wim. "Verdere schade voorkomen", voegt Dirk eraan toe.

Acties

Op 11 oktober was er al een Europees mediaevenement in het Vlaamse parlement om de problematiek duidelijk te maken. Op 28 en 29 oktober leggen de houtverwerkende bedrijven op Europese school de productie stil als krachtig signaal. De Spano-groep doet mee in Vlaanderen en Wallonië. Unilin neemt ook deel aan de actie in Frankrijk. "Het is geen staking", maakt Dirk duidelijk, "maar we willen tonen dat we vastbesloten zijn. Het maakt deel uit van onze sensibiliseringscampagne die er ook op gericht is om het duurzaam gebruik van hout aan te prijzen." (PD)

Dirk Vandenbergh, Guy Van Steertegeem en Wim Seynaeve. "Het is een goedbedoelde politiek van de overheid om de klimaatverandering aan te pakken, maar er treden duidelijk bijwerkingen op." (FOD Landbouw)

Ondernemen 6 / 2010